

Փ Ո Ւ Ն Ջ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ամեն ՇԱԲԱԹ օր կը հրատարակուի Տարեկանն է 30 դր., վեցամսեայն 20 դր. կանխիկ վճարելի: Հասար 40 փր.: Մանուցման տողը 40 փարսյ է մէկ անգամի համար:

Գուրս երթալիքներուն ծախքը բաժա. նորոց կվերաբերի: Լրագրին վերաբերեալ որ և է գրուած ուղղելի առ Տնօրէնն է Կ. Պօլես, Գաղղիի խանի վարի յարկը թիւ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատերազմ

Անցեալ շաբաթ ծանուցինք թէ Աւստրիա վենետիկի դաւառը Գաղղիոյ ձգեւ լով, Նաբոլէոն կայսեր միջնորդութիւնը խնդրել է զինադադար հաստատելու համար իւր երկու հակառակորդաց հետ: Այս առաջարկութեան վրայ, խաղաղութեան յոյսը նորէն երեւան ելաւ: Բայց զժողովարար շարժում մէջ եկած զանազան լուրերը այս յոյսը դարձեալ հեռացուցին: Բրուսիա Աւստրիոյ առաջարկութիւնը կընդունի, սակայն կուզէ որ Պոհմիոյ մէջ թրօք և ժիշկինի բերդերն իրեն ձգուին մինչդեռ ֆէօնիկրինկրացի բերդը կողաչարէ: Խաղաղ չուզէր Գաղղիոյ ձեռքէն ընդունել վենետիկը, այլ ուղղակի Աւստրիոյէն կամ կամաւոր կերպով մը և կամ անոր յաղթելով, և զինադադարն ընդունելէն յառաջ երկու բերդեր (գուցէ Մանիլու և Վէրօնա) կուզէ յիշեալ դաւառին մէջ, Խաղաղ ասոնցմէ զատ կծանուցանէ թէ Բրուսիոյ հետ դաշնադրեալ ըլլալով պարտաւոր է այս պարագային մէջ անոր ընթացիկն հետեւել, իսկ Աւստրիոյ կայսրը Յուլիոս 10 թուականով նոր յայտարարութիւն մը կընէ, զոր հետեւեալ կերպով կհամառօտեմք. — Կամ հիւսիսային բանակին ըրած կորուստները, Պոհմիոյ գաւառին կրած վտանգները և բազմաթիւ ընտանեաց ցաւը զիս վշտացուցին: Այսու ամենայնիւ, ինչպէս արդէն հրատարակած եմ, բանակիս քաջութեան և իրականցս վրայ ունեցած վստահութեան սպառած չէ: Խաղաղ հետ զինադադար մընչլու համար Նաբոլէոն կայսեր դիմեցի, ամենայն հաճութեամբ իմ առաջարկութիւնս ընդունեց և միանգամայն Բրուսիոյ հետ ալ զինադադար ընելու առաջարկութիւն ըրաւ: Պատերազմին արիւնհեղութիւնները դադարեցնելու համար պատրաստ եմ պատուաւոր պայմաններով զինադադար ընդունել բայց ոչ երբէք պիտի հաճիմ իմ կայսրութեանս ոյժը նուազցնելու, և հետեւաբար պատրաստ եմ պատերազմը յառաջ տանելու մինչեւ վերջին աստիճան, և ըստոյգ եմ որ իմ բոլոր ժողովուրդներս պիտի հաւանին այս առաջադրութեանս: Ինչպէս կտեսնուի, թնդանթը դար

ձեալ պիտի որոտայ: Աւստրիացիք մինչեւ հիմա ընդհանրապէս յաղթեցին իտալացւոյ, իսկ բրուսիականներէն յաղթուեցան: Խաղաղ դէմ Աւստրիոյ տարած յաղթութիւնը ամենաբնական կերեւայ մեզ, որովհետեւ կհամարձակիմք այսօր զրուցել թէ ինչո՞ւ վերթօր էմենսուէլ Մինչիօ գերտէնցաւ: Այլ տարակոյս չկայ Բրուսիոյ հետ Խաղաղ միացում ըլլալուն համար: Ի սկզբան պատերազմին Խաղաղացւոյ վիճակը դէշ էր, քանզի բաւական ընդարձակ դաշտ մը չուներ և իւր նպատակը պիտի ըլլար վենետիկի կողմերը աւստրիացիները դբաղեցնել: Աւստի չարժեք և քիչ մը զոհ ընելու էր: Մինչիօ գերտէնցան հասկընարու համար թէ աւստրիական բանակը իւր չորս բերդերուն մէջ ուժով է թէ տկար, թէ որ ուժով գետէն անցնելով ուղեցին Աւստրիոյ իմացնել թէ այն կէտին վրայ ըլլալիք յարձակմանց դիմանալու համար հոն դառնաւ իւր դօրքերէն մարդ խաղցնելու չէր, եթէ տկար էին Խաղաղիք իրենց կոխած երկիրներէն անցնելով վենետիկի կեդրոնը պիտի մըտնէին: Այս շարժումը Աւստրիա պիտի ստիպուէր կամ այս դաւառը բոլորովին ձգելու և կամ հիւսիսային բանակէն օգնութիւն հասցնելու: Աւստրիոյ դէմ յարձակումը, երկու կողմէն, ինչպէս կտեսնուի՝ սաստիկ էր: Բրուսիա արագութեամբ Պոհմիան կոխելով կընար աւելի յառաջ երթալ երբ զինադադարը առաջարկուեցաւ:

Պատերազմին առաջին տեսարանը ցուցինք: Տեսնենք երկրորդն ի՞նչպէս պիտի ըլլայ: Խաղաղ չուզէր վենետիկը Գաղղիոյ ձեռքէն ընդունիլ, ուստի այսօր դադարական դրօշակը կծածանի նոյն դաւառին մէջ: Արդեօք Խաղաղիք պիտի յանդգնի՞ն յառաջ քաշելու և Գաղղիոյ հակառակութեանը պատճառ տալու: Թէ՛ ետ պիտի քաշուին չեզոք տէրութեան մը երկիրը չկոխելով: Պիղմարգ իրմէ ճարտարագետին հանդիպեցաւ, որովհետեւ Աւստրիա վենետիկի համար ըրած իւր այս առաջարկութեամբ դոնէ Հարաւէն պիտի աղատի, իսկ բրուսիական բանակը Պոհմիայէն վանելն այսուհետեւ դիւրին է, որովհետեւ Աւստրիոյ բոլոր զօրութիւնը կընայ հոն գումարուիլ:

Այսու ամենայնիւ, դարձեալ նորագոյն լուրերու սպասել հարկ է, ըստ որում հիմա ժամ առ ժամ նորանոր դէպ

քեր տեղի կունենան, որոց առջեւ շատ խորհրդածութիւններ և գուշակութիւններ կընշանան:

Աւստրիա մանաւանդ իր արդի դժուարին վիճակին մէջ իւր հպատակ ազգաց բոլորովին սիրելի ըլլալ կուզէ, ուստի այսօրերս հունդարացւոյ շնորհեր է 1848ի սահմանադրութիւնը: Ասով Աւստրիա հունդարացւոյ սրտերը գրաւած կըլլայ:

Լոմպարտիոյ Պրէշիա քաղաքէն յուլիս 4 թուականով հեռագիր մը կծանուցանէ Կարիսպարտի թեթեւ կերպով վերադարձած ըլլալը:

Կըսուի որ վերթմայերկ, Պավիերա և Սադսոնիա ալ զինադադարին մասնակից ըլլալ ուղեղով, Աւստրիա ալ հաճութիւն տուեր է: Յիշեալ իշխանութիւնները Աւստրիոյ կողմնակից են:

ԱՆԳՂԻԱ. — Պաշտօնէից ժողովը կառարեալ կերպով կազմուեցաւ: Նախորդ թուով ծանուցինք դիւաւոր պաշտօնէին, արտաքին դործոց՝ գանձուց և ներքին դործոց նորընտիր պաշտօնէից անունները: Ահաւասիկ միւս պաշտօնէից անուններն ալ կնշանակեմք: Գաղթականութեանց՝ Սըր Հէնրի Պուրլըր, մայրաքաղաքիս նախորդ դեսպանը: զինուց՝ Սըր Բօպէրթ Բիլ, Հնդկաստանի՝ Պ. Էլէմպօրու, ծովակալ՝ Բաքինիթօն, նախագահ աշխուհանաց ժողովից՝ Լորա Լէնտալթօն, դատաստանական գործոց՝ Նորթօմ, թղթատարութեան՝ Գարնալօն, իրլանտիոյ կառավարիչ՝ Լորա Մալմէզպրի, առաջին քարտուղար իրլանտիոյ՝ Նատա, հասարակաց կրթութեան՝ Գրէնպօրն:

Այս կազմութիւնը առժամանակեայ կհամարուի, որովհետեւ նշանակեալ անձինք թորի ըսուած կուսակցութեանէն և հին սկզբանց տէր ըլլալով խիստ շատերը կգուշակեն թէ չպիտի կրնան կատարել իրենց պաշտօնները հասարակաց կարծեաց համաձայն: Հետեւաբար՝ շատ հաւանական է որ նախորդ պաշտօնեայք մէկ քանի ամիսէն դարձեալ գործոց գլուխ անցնին և իրենց երեւան հանած առաջարկութիւնը այսինքն քուէական իրաւանց ընդարձակութեան խնդիրն ի գլուխ տանին, որուն կփափաքի գրեթէ բոլոր անդլիական ժողովուրդը:

Պաշտօնէից նորընտիր ժողովին առաջին գործն եղած է խրատ տալ Խաղաղ որ Նաբոլէոնի միջնորդութիւնն ընդունի:

—Մենք գիտեցինք մէջ այս օրերս ուրիշ խնդիր մ'ալ երեւան ելած է : Իսկապէս մը տիկնայք՝ ոչոնց մէջ երեւելի գերդաստաններէ ալ կ'դառնան , կ'զոհանան որ տիկնայք ալ կարող ըլլան կառավարութեան ժողովոյ ու պաշտամանց մէջ գտնուիլ և արական ու իգական սեռից մէջ խտրութիւն չըլլայ : Իրենց այս պահանջումը կը հաստատեն՝ անդղիական գահուն իգական սեռէն ալ բազմական ունենալու սովորութիւնը և արդի գահակալին ալ իրենց սեռէն ըլլալը նշանակելով : Տեսնե՛նք կառավարութիւնը ի՞նչ պատասխան կուտայ :

Այս պահանջման արդիւնքը կհամարուի , մտերմ պաշտօնատանց մէկուն մէջ տիկնայ մը գրագիր ընդունուած ըլլալը :

ՍՊԱՆԱ. —Վերջին օրերս Մատրիտի մէջ տեղի ունեցած զինուորական ապստամբութեան վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Գաղղիոյէքօք լրագիրը :

« Յունիս 10ին առաւօտուն թնգանօթի ձայնով արթնցան Մատրիտի բնակիչք : Պաշտօնեացք կանխաւ տեղեկութիւն ունենալով ըլլալիք դաւաճանութեան վրայ , գլխաւոր պաշտօնեայն Օ' Տօնէլ և ներքին գործոց պաշտօնեայն գիշերը իրենց պաշտօնատունները անցուցին : Առաւօտեան դէմ լուր առին թէ՛ գիշերը թնգանօթածիգ զօրաց հինգերորդ և վեցերորդ գունդերը ապստամբելով իրենց հազարապետաց դէմ , սպաններ են զանոնք և երեսուն թնգանօթի չափ հետերին առնելով դէպ ի ներքին գործոց պաշտօնատունը կռիմեն : Օ' Տօնէլ անմիջապէս մայրաքաղաքին մէջ գտնուած զինուորական գլխոց իմաց տալով քանի մը գունդ զօրք հսկողութեան կրնէ պաշտօնատան շուրջը . ասոնք ապստամբները տեսածնուն պէս իրենց հրացանները այնչափ սաստիկ կերպով կ'աղաղեն որ ապստամբք չեն կրնար թնգանօթները գործածել : Միւս կողմանէ զօրապետ Սէրրանօ թնգանօթներ բերել տալով անոնց ետեւէն կ'յարձակի : Երկու ժամ թնգանօթին ձայնը տեւեց , մինչեւ որ ապստամբներն բոլորովին յուսահատեալ ստիպուեցան փախչել աղաներուն տանիքներուն վրայէն : Դեռ յայտնի չէ մեռնողներուն թիւը : Սակայն կկարծուի որ ապստամբներէն 200 հոգի մեռած և 500 գերի ինկած են : Նարվա յէղ զօրապետը կուռոյն մէջ գտնուելով , ձախ ուսին գնտակ մ'ընդունեց : Խուսմը մը քաղաքացիք , ապստամբաց օգնութիւն ընենուն համար , բանտարկուեցան » :

Կիմանամք որ բանտարկեալներէն 10—20 ական անձինք ամեն օր զինուորական ատեններու առջեւ դատաւարտուելով հրացանի կրնուին :

Կըսուի թէ , զինուորական այս ապստամբութիւնը գրգռեր են՝ Բէրուի դէմ եղած սպանիական պատերազմին անցալողութիւնը , վնասն ու աղգային դրօշակին անպատուութիւնը մէջ բերելով :

Միանգամայն կհաստատուի որ Սպանիոյ մէջ ասկէց յառաջ ապստամբութեան փորձ փորձող եւ անյաջողութեամբ սպանիական երկիրներէն հալածուող Բրիւմ զօրապետը այս ապստամբութեան մէջ ալ մասնակցութիւն ունեցած է , և նոյն օրը Սպանիոյ սահմաններուն մօտ Պայօն քաղաքը կգտնուի եղեր :

Քը կգտնուի եղեր : Մենչան բան մը չէ մի և նոյն օրը իտալական բանակին ալ Մինչիօ գետէն անցնելն ու առաջին անգամ աւստրիացւոց դէմ յարձակիլն : Արդեօք գիտուած մ'է՞ր այս երկու շարժմանց ալ յունիսի 10ին տեղի ունենալը :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գօնաօլիտէի համար ամսոյս 1 ին վճարելի տոկոսը երեք ամիս ետքը պիտի վճարուի և նոյն երեք ամսուան համար ալ տարին 100ին ճհաշուով տոկոս պիտի տրուի :

—Ուսմանիոյ խնդրոյն խաղաղութեամբ վերջանալուն մեծ յոյս կայ : Եթօալ տ'Օրիանի գրածին նայելով Բ. Դուռը կարող լի իշխանին գահակալութիւնը ճանչցեր է և իշխանը մտերմ մայրաքաղաքս պիտի գայ եղեր հաւատարմութեան երդումն ընելու համար : Իշխանութեան կողմանէ կայսերական կառավարութեան տրուող տարեկան տուրքը 1,200,000 ֆրանքի վերածուեր է այս անգամ : Հետեւաբար՝ Էօմէր փաշան կայսերական հրամանաւ բանակը Բուսճուդէն վերցնելով Շուսու տարեր է : և կըսուի թէ այս բանակին մէջ գտնուած հետեւակ զօրքը իրենց հայրենիքը պիտի դառնան :

—Կիրիտի մէջ խաղաղութիւնը հաստատուեր է : Թիթատարութեան նախորդ վերատեսուչ Գատրի պէյը՝ որ հոն գացած էր , դարձաւ այս շարաթ :

—Կարնոյ կուսակալութեան նախորդ կառավարիչ Էմին Մուլլիս փաշան մայրաքաղաքս եկաւ այս շարաթ :

—Պարսկաստանէն եկած ճամբորդները օսմանեան սահմանադրութիւններուն վրայ 12 օր քառանթինա պիտի պահեն , յիշեալ երկրին մէջ քօլէրա գտնուելուն համար :

—Սիւննէի մէջ քօլէրային երեւան ելած ըլլալը լուրելով , Դանուրի մէջ երթեւեկող գաղղիական շոգենաւին պատուիրուեր է հոն չհանգստիլ : միանգամայն կըսուի թէ , Գալաթիին առջեւ հինգ օր քառանգինա պիտի պահեն Սիւննէէն և Օտէսայէն եկող նաւերը :

—Մայրաքաղաքին Ռուսաց դեսպանը իր երկրորդ թարգմանին հետ անցեալ շաբաթ օրը անձամբ Յունաց Ս. Պատրիարքին մատոյց փրկչական ակնակոռ միտալ մը Ալեկսանդր կայսեր կողմանէ :

—Շիրայի մէջ բեռնակիր կենդանեաց վրայ տեսակ մը հիւանդութիւն երեւան ելած է , որով կենդանիք իրենց ակուններովը միտերինն ուտելով կսատկին եղեր :

—Պէյդօղէն մինչեւ Թոգատի կայսերական պալատը երկաթուղիի մը շինութիւնը պիտի սկսի մօտերս :

—Էվլինթ Հէրըլտ կծանուցանէ :

« Եանեայի կողմերէն եկած լուրերուն նայելով , անցեալ մէկ քանի ամսոց մէջ նոյն կողմերը բաւական վնասներ ընող խումբ մը ստահակ անձինք այս օրերս Մանտիթրի ճամբուն վրայ և յիշեալ քաղաքէն 12 ժամ հեռի Չալօր անուն գիւղին վրայ յարձակելով , այր մարդիկը սպաններ և կանանց ալ տարօրինակ բարբարոսութիւններով պղծութիւններ ըրեր են : Այս չարագործները յաջողեր են խոյս

տալ , թէ և իրենց բռնուելուն համար ջանք եղեր է » :

—Դարձեալ Էֆթէր . Կէօլ ֆաղարու Նոր գիւղէն յունիս 21 թուով գրուածին նայելով , այս հռչակաւոր աւաղակապետը նոյն օրերը 17 ընկերներով Թիւրքմէն գիւղին քով Էրէններ ըստած բարձր բլուրի մը վրայ ապաստանելով , և ասկէց յառաջ սպանեալ չորս աւաղակաց վրայ մանրամասն տեղեկութիւն ուղղելով՝ կատիպէ որ անյապաղ վճարեն անոնց արեան գինը , եթէ ոչ՝ ազատելիք չունին ձեռքէն : Թիւրքմէնցիք՝ ըստ որում անկարող անոր ուղած գումարը վճարելու , անմիջապէս Կէօլ ֆաղարու կառավարչին իմաց տուեր են , որ շրջակայ գիւղերէն շատ մը գըրսէրտարներ ժողովելով յիշեալ բլուրը պաշարել գայեր է : Չարմանայի է որ քանի մ'անգամ է այս անօրէն անձին վրայ կառավարութեան կողմանէ մարդիկ կեննեն , բայց մաղին անգամ չեն կրնար դաշել : Չեմք գիտեր թէ ի՞նչ գաղանիք կայ :

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Ուրախութիւն հաշտելու (պէ՛տէ) Ժախոց և հաւանքից Աղբային Կէրքոնական անոնք է յիշանէ Մայիս 1866 յիշել Արեւի 1867 :

ՊԱՐՏԻԲ

Ուճիկ	Ամսական	Տարեկան
Պատրիարք	8000	96000
Պատրիարքական փոխանորդ	500	6000
Դիւանապետ		
Դիւանապետ եւ Ա. գրագիր տնօ.	1500	18000
Բ. գրագիր տնօնէրէնի եւ օգնական հայերէնի	500	6000
Ա. գրագիր հայերէնի	1000	12000
Բ. « «	750	9000
Սպասաւոր	200	2400
Դատաստանական խորհրդոյ եւ նշանաւոր գրագիր	750	9000
Կէրքոնական անոնք և անցալողութիւն		
Համարակալ	1000	12000
Գանձապահ	500	6000
Գործակալ անցալողատան	...	...
Դրագիր հայերէնի եւ տնօնէրէնի	400	4800
Սպասաւոր	200	2400
Գարու քահանայ ազատի պաշտօնէ	...	12000
Գաւառ օգնիկ		
Բարձրագոյն դրան	750	1000
Ոստիկանութեան դրան	600	7200
Եւրոպական		
Չորս անձինք ընդ ամենը	850	10200
Ընդհանուր Ժախի Պարբերաբանի		
Այցելութիւնը առ Նախարարս եւ այլս	...	7500
Թաղվիւմ 1283 տարւոյ 5400 եւ ցրուիչ 60	...	5460
Բարձրագոյն դրան բանադանիէ եւ բանապահը	...	1550
Եւրոպականներուն հանդերձեղէնք	...	2400
Կարասիք	...	3000
Նորոգութիւնք	...	2500
Այլ եւ այլք	...	2500
Դիւանապետ Ժախի		
Թէլէկրաֆ	...	2400
Փօսթա	...	2000
Տպագրութիւնք	...	6600
Պիտոյք , թուղթ , գրիչ եւ այլն	...	4000
Մուպաշըրիէ	...	750
Այլ եւ այլք	...	2654
Նշանաւոր , արծաթ խաչ և տուր	...	7200
Ողորմութիւնք զանազանոց	...	6000

Տոկոսի և Բն կապիտալ զբաժնոց	
Մենեջերիմ գաղթայի կողակից	6000
Բերայի մայրապետ Մարիցա	574
Իւսկիւտարի « Գայիանէ »	600
« « Վարդենի »	720
Արտաքոյ կարգի գանազանք	10000
Եւ մէկ պաշտօնակոյ որոյ պէտքը	
դեռ չէ որոշուած	6000
Հիւանդանոցի նպաստ	120000
	422405

ՊԱՀԱՆՁՔ

Մոսկովա	
Առաջնորդութիւններէ տուրք	103205
Քանչէր	
Կ. Պօլսոյ եկեղեցիներէ տուրք	22200
Անգլիական	
1864-65ի հասոյթ 166373	երկու տարւոյ
1865-66ի « 144796 »	հասոյթի միջին
341591	գումարը 153000

Նշանարոյթ	
1864-65ի հասոյթ 123959	երկու տարւոյ
1865-66ի « 91632 »	հասոյթի միջին
215591	գումարը 108000

Մոսկովա եւ Նիճէրլանտ	
Ծնող եւ մեռնող անձանց համար թա- ղերէն	6000

Դիւանական հասոյթ	
Վկայագիրք եւ վաւերացմունք	6000
	400405

Մոր օրհնութիւններէ անկախ հասոյթից	
« Կապիտալ » օրհնութիւնէ օրհնութիւն Բոյսը	22000
	422405

Այս հաշուէկշիւոյն ներքեւ խառն ժողովոյ կողմանէ բաւական բացատրութիւններ ալ տրուած են՝ որոց հրատարակութիւնը առաջիկայ շաբաթ առուր թողլով, կանցնիմք հրատարակել և հետեւեալ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԵՍՆՈՒՅՈՒՄՆ

Ազգային կեդրոնական անտուկի հասոյթից մէկ աղբիւրն է Կոստանդնուպօլսոյ Հայոց եւ րեւելի եկեղեցիներէն բաժնէր անուամբ առնուած տարեկան տուրքը, որ ժամանակաւ իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ կարողութեան համեմատութեամբ հետեւեալ կերպիւ բաժնուած էր: Մայր եկեղեցի՝ 5000, Պալատ՝ 5000, Իւսկիւտար Ս. Խաչ՝ 2400, Խառնիւղ՝ 2400, Սամաթիա Ս. Գէորգ՝ 4800, Իւսկիւտար Ս. Կարապետ՝ 4800, Միջագիւղ՝ 4200, Գարակէօմիւրիկ՝ 4200, Ղալաթիա՝ 4200, Բերա՝ 4200, Պէշիկթաշ՝ 4200, Եփեսոսիւ՝ 600, Կէփիփաշա՝ 600, Գատրիւղ՝ 600, Համագումար՝ 22,200 զուրուշ:

Իսկ արդ յիշեալ եկեղեցիներէն ոմանք այրած, եւ ոմանք ալ վիճակը գնաղան պարագայից բերմամբ փոխուած ըլլալուն, նոյն տուրք վերագրեալ բաժանումը անյարմար եղած էր, եւ հետեւաբար անկարող եկեղեցիները գծաւորութիւն կրէին իրենց բաժնին ինկած քանակէնք տուրքը կեդրոնական անտուկին վրէժարելու: Խառն ժողովը Թաղական խորհուրդներէն գրեթէ ամբողջ հաշիւներն առած ըլլալով, անոնց արդի վիճակին վերահասու եղաւ, եւ առանց աւելցնելու յիշեալ տուրքին գումարը՝ իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ կարողութեանը համեմատութեամբ հետեւեալ կերպիւ բաժնեց դայն՝ ներկայ տարւոյ մայիսի 1 էն ըսկընելով, որ կեդրոնական անտուկին հաշուական գործողութեանց տարեգումին է: Բերա՝ 5600, Գարակէօմիւրիկ՝ 5600, Իւսկիւտար Ս. Խաչ՝ 2400, Ղալաթիա՝ 2400, Մայր եկեղեցի՝ 4800, Իւսկիւտար Ս. Կարապետ՝ 4800, Պալատ՝ 4200, Խառնիւղ՝ 4200, Միջագիւղ՝ 4200, Պէշիկթաշ՝ 4200, Գատրիւղ՝ 4200, Եփեսոսիւ՝ 600, Համագումար՝ 22,200:

Այս տուրքին կանոնաւոր վճարումը դիւրացունելու համար՝ Խառն ժողովը որոշեց նաեւ երեք հաւասար մասանց բաժնուելով՝ առաջինը մայիսի, երկրորդը սեպտեմբերի եւ երրորդը յունիսի սկիզբը յանձնուի կեդրոնական անտուկին:

— Էջմիածնի կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցութեան համար վիճակային ժողով գումարել հարկ ըլլալով, Նիկոմիդիոյ՝ Պալաթէսէրի՝ Պրուսայի՝ Ռոթոսթոյի՝ Տրապիզոնի՝ Կոստանայի գերապատիւ Առաջնորդաց և Արմաշի վանքին վանահօր հրաւիրագիրը զրկուած է Պատրիարքարանէն, ամսոյս 10ին մայրաքաղաքս հասնելու և վիճակային ժողովին ներկայ գտնուելու համար: Վանայ գեր. Առաջնորդին ալ զրուեր է որ Սլլթամաբայ կողմանէ երեսփոխան մը զրկէ: Կիլիկիոյ վիճակին կողմանէ արդէն երեսփոխան ցուցուեր է Վարժապետեան գերապատիւ Ներսէս Եպիսկոպոս:

— Այս շարժութեան Պատրիարքարան հասաւ կանգալ մը, զոր Նիկողայոս Եպիսկոպոսը զրեր է իբր կաթողիկոս Կիլիկիոյ՝ կաթողիկոսական տեղապահ Մկրտիչ Եպիսկոպոսին: Նիկողայոս Եպիսկոպոսը անունը փոխեր և Կիրակոս Գ. գրեր է: Կանգալով իմաց կուտայ Մկրտիչ Եպիսկոպոսին՝ իր կաթողիկոս օծուիլը և զինքը աշխատութենէ ազատելը: Նաեւ Կյուսայ թէ այս եղելութեան վրայ ուրախ կըլլայ կաթողիկոսական տեղապահը:

— Ունեւան Սրբ. Ալեկսան վարդապետի ջանքը կղերական հիւրանոցի մը հաստատութիւնը անցեալները ծանուցինք ոչ սակաւ ուրախութեամբ, որովհետեւ կտեսնէինք որ մինչեւ այն ատենը ասդին անդին կթափառէին ժողովրդական գործով մայրաքաղաքս եկող վարդապետաց մեծ մասը և իրենց պատուոյն արժանի բնակութիւն մը չունէին: Սակայն ինչպէս ազգային շատ մը ձեռնարկութեանց նոյնպէս և ասոր վրայ մեր զգացած ուրախութիւնը երկար չտեսնեց՝ ըստ սրում այս օրերս լեցինք որ Հիւրանոցը աղէկ վիճակի մէջ չէ, անոր ծախքերը անգործ չեն հողացուիր, և հետեւաբար արժ. Հիւրանոցին ներքինութեան մէջ կգտնուի: Հիւրանոցին այս վիճակը անշուշտ վիշտ կը պատճառէ ինչպէս մեզ նոյնպէս ամեն անոնց որ կղերական պատիւը իրենց Ազգի նը կնկատեն: Ուստի այս համառօտ ծանուցմամբ հրաւեր կկարգամք սիրելի աղջկայնոց որ մէկմէկ քիչ գրամական նպաստ մատուցանեն Ալեկսան վարդապետի յիշեալ հաստատութեան յարատեւութեան համար: Միանգամայն պարտ կհամարիմք մասնաւորապէս խնդրել այս գործոյն յաջողութեան համար բաժանորդ գանուող մեծարոյ աղջկայններէն որ իրենց որոշեալ նպատակը չյաջողեցնեն և քաջալերեն Նորին արժանապատուութիւնը: Ուրախ պիտի ըլլամք երբ մեր այս հրաւերն ընդունելի ըլլալով պէտք եղած արդիւնքը գոյանայ և Հիւրանոցը յաջող ու անգործ վիճակի մը մէջ գտնուի:

— Մայրաքաղաքիս Հայ սեղանաւորաց գլուխ ֆախաղեան մեծապատիւ Գէորգ Էֆէնտիլին երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեան առաջին աստիճան շնորհեցաւ կայսերական հրամանաւ: Ուրախութեամբ

շնորհաւորելով մեծապատիւ Էֆէնտիլին, որի աւելի բարձր աստիճաններ կմաղթեմք իրեն համար:

— Հռոմէական աղջկայնոց երեւելիներէն թընկրեան մեծապատիւ Թովհանէս Էֆէնտիլին մայրաքաղաքիս արուարձաններէն Նոր գիւղի մէջ Գէոյ պաշը ըստած տեղը անձնական արգելափակք գեղեցիկ եկեղեցի մը և քովը գալոց մը կառուցած և երկուքին համար ալ եկամուտներ սահմանած ըլլալով, անցեալ ուրբաթ օրը խիստ մեծ շքով եկեղեցւոյն օծման հանդէսը կատարուեցաւ ի ներկայութեան Գեր. Հասունեանի և ուրիշ բարձրաստիճան կղերականաց և բազմախումբ ժողովրդեան: Թընկրեան Էֆէնտիլին այս գործը յաւիտենական յիշատակաց արժանի է:

— ... Թմբազիւր
Վաղը որ է յուլիս 5, Վարդապետի անհանդէս ըլլալով Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրենիս Իւսկիւտար Սուրբ Կարապետ Եկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Պատարագ պիտի մատուցանէ, եւ նոյն օրն ալ յատկապէս շնորհաբաշխութիւն կատարելով՝ Արմաշի շարժախան Սուրբ Աստուածածնի վանաց միաբաններէն ուսումնասիրալ տիրացու Աշոտ սարկաւազը պիտի ձեռնադրէ ի վարդապետութիւն:

Ուստի բարեհաճեցէք պատուական լրագրի միջոցաւ սոյն տեղեկութիւնը հրատարակել աղջկայնոց որպէս զի ներկայ գտնուելու փափաքող բարեպաշտ անձինք նոյն շնորհաբաշխութեան հանդէսը վայելեն ի հոգեւոր մխիթարութիւն:

Իւսկիւտար Ի դիմաց Թաղական խորհրդոյ 4 Յուլիս 1866 Ատենա. Մ. Մ. Քօլօլեան

— Զմիւռնիայէն —

« Այս անգամ կպարտաւորիմ Ձեզի ըջմիւռնիոյ վիճակաց Տէնիլլի ըստած գիւղաքաղաքին աղջկայնոց վրայօք ողբոց արժանի կարեւոր տեղեկութիւններ հաղորդել, որոնք աղջօգուտ թերթի մէջ հրատարակելով, դուք ապագային մէջ բարեկարգութեան կերպարանք մը առնու շնորհիւ Զմիւռնիոյ մեծապատիւ նորակազմ Յանձնաժողովի անդամոց: Թէպէտեւ մինչեւ ցարդ թէ Զմիւռնիոյ եւ թէ անոր վիճակաց մէջ արդիւնաւոր գործ մը չէ տեսնուած, բայց մեծ վստահութիւն ունիմք յիշեալ Անդամոց վրայ: Վասն որոյ ի պաշտօնէ կիմացնեմ որպէս զի մէկ ժամ յառաջ յիշեալ գիւղաքաղաքին եւ անոնց նմաններուն անբարեկարգութիւնը ի բարեկարգութիւն ուղղելով հասարակաց համակրութիւնը ալ աւելի կըկնապատկեն իրենց վրայ:

Տէնիլլի ըստած գիւղաքաղաքը հարիւրէն աւելի հայազգի բնակիչ ունինք. կը ցաւիմ ըսելու որ այսօր ոչ ֆաղաքական ոչ Թաղական եւ ոչ պատկառելի անձ մը կը գտնուի: ամենքը մէկմէկու հետ խառնալ: շատ ամուսիններ մէկմէկէ բաժնուած, դպրոցը եւ եկեղեցին անխնամ: վերջապէս վերջին ձգնաժամին մէջ շունչ կառնու կուտայ: եւ եթէ քիչ օրերու մէջ գարման չտարուի յիշեալ քաղաքին աղջկային խնդրոց, բարոյապէս եւ նիւթապէս հոգին աւարտելու վրայ է: Թէպէտեւ Տ. Ստեփաննոս անունով արժանապատիւ քահանայ մը զրկուած է հոն մօտ օրերս, սակայն ինչ օգուտ պարտաւոր չըղա՞նք: Բարբառութեամբ կը ծնուելով, կամ անոնց մէջ գալիք չարիքները նկատելով իր ազատախօսութիւնը եւ լեզուն լուծեան դատապարտել է ինքնիրեն:

Ո՛չ այդ եւ ոչ կին եկեղեցի յաճախող չիկայ: Եկեղեցւոյ արդիւնքները բոլորովին խափանուած ըլլալուն, նիւթական պակասութիւններուն նայող չիկայ: կամաւնձ ըսելու

